

Stiftelsen Kirkens Familievern

Årsmelding 2011

Innhold

- 03 Stiftelsen Kirkens Familievern
- 05 Stiftelsen Kirkens Familieverns arbeid
- 06 Par og familieterapi
- 10 Samtalegrupper for barn
- 12 Arbeid med minoritetsetniske par og familier
- 15 Samarbeid med andre instanser
- 16 Familieterapeuter lærer og utvikler ny praksis sammen
- 18 Inn i ukjent farvann
- 21 Hilsen fra Knut Vollebæk
- 22 Ledelse og struktur
- 24 Årsberetning og regnskapstall
- 25 Statistikk

Stiftelsen Kirkens Familievern

Stiftelsen Kirkens Familievern er en ideell aktør innen familievernet og alle familievernkontorene har driftsavtaler med Bufetat. Ved utgangen av 2011 består Stiftelsen av 12 familievernkontor som ligger i henholdsvis Kirkenes, Mosjøen, Trondheim, Haugesund, Stavanger, Egersund, Øvre Telemark, Hallingdal, Ringerike, Otta, Follo og Oslo og en liten sentral administrasjon i Oslo.

Familievernkontorene har et betydelig antall henvendelser fra par og familier som ønsker å få bedre kvalitet i sine samliv. Tjenesten er et gratis lavterskel-tilbud, og de ansatte innehar høy kompetanse. Tjenesten har en stabiliserende funksjon i et samfunn i stadig forandring. Med familien i fokus (det relasjonelle) vil dette gi økonomisk besparelse på sektorene PP-tjeneste, barnevern, psykiatri, rus, osv. Mer ressurser til familievern (det forebyggende perspektiv), vil på sikt skape mindre behov for bevilgninger til barnevern.

Familievernkontorene i Stiftelsen har gjennom tidene vist endringskompetanse og rask identifisering av nye behov hos brukerne. Organiseringen med å være ideell aktør har gitt og gir mindre byråkrati (rapportering, detaljstyring) og større utnyttelsesgrad av det enkelte kontors tidsbruk overfor brukerne. Det ideelle og det offentlige familievernet; to spor - forskjellen som en synergi og ressurs. Denne synergieffekten er blant annet omtalt i FADs budsjettproposisjon for 2012. Som stiftelse har vi store forutsetninger for å skaffe ressurser til forskning og dokumentasjon, et arbeid som startet opp på slutten av 2011 og som vi vil intensivere i 2012.

Stiftelsen Kirkens Familievern ble i april 2011 etablert ved at 14 stiftelser fusjonerte sammen. Stiftelsen Kirkens Familievern har stor tro på at samlet kirkelig familievern gir kraft og styrke og er åpen for at andre kirkelige familievernkontor kan fusjonere inn.

Fram til fusjoneringen i april 2011 var familievernkontorene små juridiske enheter. Sammenslåingen til en stiftelse, med en liten felles administrativ enhet, har gitt det enkelte kontor bedre kvalitet på økonomistyring, personalarbeid, HMS-oppfølging, AMU-arbeid og samhandlingsarenaer med arbeidstakerorganisasjoner sentralt og lo-

kalt. Arbeidsgiverrollen og ansvaret er gjennom dette blitt viet større oppmerksomhet, og kvaliteten er i ferd med å bli hevet.

Vi håper du gjennom denne årsmeldingen får innblikk i familievernets arbeid generelt og det ideelle familievernet spesielt. Om du vil vite mer om Stiftelsen Kirkens Familievern, ta gjerne kontakt.

Stiftelsen Kirkens Familieverns arbeid

Tilbudet ved familievernkontoret består først og fremst av samtaler med en eller flere terapeuter, avhengig av problemstilling. Vårt arbeidsredskap er først og fremst dialogen.

Gjennom samtale med en nøytral tredjeperson kan det åpne for nye perspektiver som gjør at man kan finne frem til andre måter å håndtere vanskene på enn de som allerede er forsøkt.

Vi tilbyr samtalebehandling for par, familier og enkeltpersoner som ønsker hjelp til å mestre mellommenneskelige utfordringer og kriser. Parsamtaler har i alle år vært familievernets kjernevirksomhet, og vi tar imot alle typer par: heterofile og homofile, kjærester, samboere, gifte eller par som har inngått partnerskap.

Vi tar også imot alle typer familier – som barnefamilier med barn i alle aldergrupper, eldre foreldre og voksne barn som har behov for å rydde opp i familiære forhold, samt voksne søsken med konflikter og uenigheter. I noen tilfeller har vi samtaler med to familier samtidig – for eksempel der det er behov for å bedre samarbeidet om mine, dine og våre barn. Barn kan også ha behov for samtaler alene, for eksempel når det gjelder spørsmål om hvor de skal bo og hvor mye samvær de skal ha med hver av foreldrene etter samlivsbrudd.

Familievernkontorene tilbyr også samtaler mellom foreldre som ikke bor sammen, men som ønsker bistand for å få til et bedre samarbeid og/eller å lage skriftlig avtale om hvordan de skal samarbeide om felles barn.

Vi tilbyr i tillegg rådgivningssamtaler og sorg-/krisebearbeiding for enkeltpersoner. Noen kontorer har også tilbud om grupper, der man kan møte personer i tilsvarende livssituasjon for å støtte hverandre og dele opplevelser.

Mekling

Alle par som skal flytte fra hverandre, og som har barn under 16 år,

må møte til lovbestemt mekling. Målet med meklingen er å få en god start på det videre foreldresamarbeidet, og å lage en avtale som viser hvordan foreldrene vil fordele foreldreansvar, bosted og samvær for felles barn. Avtalen skal legge vekt på hva som vil være den beste ordningen for barn.

Foreldre som allerede bor fra hverandre må også møte til mekling dersom de planlegger å gå til retten for å få avgjort spørsmål om foreldreansvar, bosted eller samvær.

Utadrettet virksomhet

Hoveddelen av den utadrettede virksomheten finansieres gjennom den statlige tilskuddsordningen, men enkelte tiltak finansieres også gjennom andre kilder. Tiltakene omhandler for eksempel undervisnings-/veiledningsoppdrag og gruppe-/kurstilbud.

Av tiltak innenfor tilskuddsordningen kan nevnes: systemmøter med samarbeidspartnere, veiledning av studenter, undervisningsoppdrag/informasjon rettet mot hjelpeapparat og publikum, samt ulike kurs og konsulentoppdrag.

Tilskuddsordning

Driften av kirkens familievernkontor er regulert i driftsavtale mellom styret for stiftelsen Kirkens Familievern og Barne-, ungdoms- og familieetaten, jf. Lov om familievernkontor.

Tilskuddsordningen skal sikre driften av de kirkelige familievernkontorene på en slik måte at de kan gi publikum et tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien.

Par og familieterapi

Familievernkontorenes primære oppgave fra oppstarten for 50 år siden har vært å gi tilbud til enkeltpersoner, familier og par som strir med eller ønsker å forebygge vansker knyttet til sine nære relasjoner og samliv.

Familievernet er det eneste tilbudet til par og familier som ikke er diagnose-relatert, men et tilbud for folk flest i perioder når livet kjennes vanskelig. Det er ikke nødvendig med henvisning for å få hjelp, og det kan ringes direkte til kontorene for å bestille time. Familievernkontorene er en spesialtjeneste med personell med høy kompetanse og lang erfaring med et stort engasjement for faget og de hjelpsøkende.

Det var nær 24 800 nye saker som ble behandlet av familievernet i Norge i 2010, 4 % økning siden 2009 og 9 % økning siden 2007. I statistisk sentralbyrås gjennomgang av familievernets statistikk, oppsummeres tallene med at flesteparten som søker hjelp vil styrke parforholdet. Ca. halvparten av sakene ved familievernkontorene handler om tema samliv.

I 30 % prosent av sakene var styrking av parforholdet den viktigste motivasjon for å ta kontakt med familievernkontoret. Om lag 26 % av de nye sakene handlet om å bedre samarbeidet om barn med tidligere partner. 11 % søkte hjelp til å avklare om forholdet skulle fortsette eller ikke. Av dem som tok kontakt med familievernet, ønsket 6 % prosent å styrke foreldrekompetansen. Å komme videre etter en alvorlig hendelse eller utfordring, var det viktigste ønsket for nær 4 %. Dette er økning på 11 % fra året før. Kun 2 % av de nye henvendelsene var styrt av hjelp til å avslutte forholdet på best mulig måte. I tillegg til dette kommer økt andel meklingsaker, hele 21 % økning siden 2007.

Utfordringer for familievern

Det familierapeutiske feltet er en levende organisme i stadig utvikling, befolket av behandlere med stor faglig nysgjerrighet og vilje til å gå nye veier. Dette er svært positivt, for familievernets oppgaver strekker seg over et vidt spekter overfor et samfunn i stadig endring, samlivsformer i bevegelse og samlivsbrudd som et stadig vanligere, men allikevel smertefullt tema i manges liv. Med kravet til økt likestilling øker også konfliktene i mange hjem, og barn havner ofte i krigssonen mellom foreldre som ikke greier å bli enige om hvordan livet skal leves. Gamle kjønnsrollemønstre og tradisjonell rollefordeling hjemme og på jobben er i rask endring, uten at partenes kompetanse i konflikthåndtering, følelsesforståelse og evne til emosjonell selvregulering har økt tilsvarende.

Familievern er i stadig utvikling for å ruste opp sin parterapeutiske kompetanse gjennom forskning, kurs, litteraturstudier og veiledning. Dette er avgjørende for å kunne gi varierte og gode tilbud til den store og sammensatte gruppen av par som i dag oppsøker familievern for å få hjelp. Alderen kan strekke seg fra unge i 20-årene til voksne par i 60 årene.

Sett i lys av at de fleste som tar kontakt med familievernkontoret ønsker hjelp til å styrke sitt forhold, er det svært viktig at fokus på parterapi holdes høyt og fortsatt blir primær oppgaven i familievern. Det er viktig aktivt å motarbeide det ryktet familievern er i ferd med å få i befolkningen, at familievern betraktes som ”skilsmissekontoret”. Mekling i forbindelse med samlivsbrudd må ikke bli familievernets hovedoppgave vis a vis par.

Parterapi

Flere kontorer er i ferd med å skolere seg i EFT (emosjonsfokusert parterapi) og i psykolog John Gottmans par-terapeutiske metoder. EFT og Gottmans metode kan kobles sammen og har vist seg å være et godt verktøy i arbeidet med par. Familievernkontoret på Haugalandet har over tre år samarbeidet med psykolog og samlivsterapeut Sissel Gran for å videreutvikle dette parterapeutiske verktøyet til det norske samfunn. Par som sliter i samlivet har i snitt hatt seks vanskelige år før de velger å gjøre noe med det, og da står gjerne forholdet på kanten av stupet. Par har en stor følelsesmessig innflytelse på hverandres fysiske og psykiske helse. Kjærlighetspartnere er regulatorer for hverandres fysiske og psykiske helse.

Konfliktene i parforhold kan handle om penger, barn, kommunikasjon, sex eller svært ulike personligheter som fører til stadige diskusjoner og krangler. Et trekk som går igjen er en økende utrygghet på om den andre vil fortsette forholdet eller om en skal bryte ut selv. Denne usikkerheten fører til tilbaketrekning, kulde i forholdet og en avventende holdning til hverandre. Paret er kommet inn i en negativ sirkel. Vennskapet som kan ha vært en god ressurs i forholdet i starten, kan være brutt ned av konflikter og avstand. Resultatet er en følelsesmessig avstengthet overfor hverandre. Denne prosessen har gjerne pågått over tid og paret føler seg fremmede for hverandre. Det er viktig for voksne å ha minst en person som man kjenner seg trygg på og er tilknyttet til, med et trygt bånd. Derfor kan det være bedre for helsen å komme seg ut av et dårlig parforhold. Langtidsfølgene kan være, at den ene eller begge utviser en kronisk diffus fysiologisk beredskap, kronisk stress og nedsatt immunforsvar, med økt risiko for fysisk og psykisk sykdom. Seinere tids forskning bekrefter nå en del klare faresignaler i parforhold som familievernkontorene er opptatt av å nå ut til folk flest med. Dette skjer både gjennom ulike folkeopplysningstiltak, men ikke minst gjennom den parterapi som de enkelte par tilbys ved familievernkontorene.

Emosjonsfokusert parterapi

Emosjonsfokusert parterapi er en evidensbasert metode som vinner terreng hos par – og familierapeuter i Norge. Mange familievernkontorer og parterapeuter etterspør veiledning og kurs for å tilegne seg teorien. S. Johnson definerer parforholdet som en grunnleggende tilknytningsrelasjon i våre liv, og det er vektning av følelser og tilknytning som er særegen for terapien. Parforholdet styres av sterke følelser og behov som spiller seg ut mellom partnerne, der det viktigste er søken etter kjærlighet og trygghet fra hverandre. Teorien bygger på en forståelse om at vi søker etter de samme følelsene i parforhold som i relasjonen mellom foreldre og barn. Målet er å finne en trygg base og et overlevelses-system i verden. Vår hjelp er å bidra til å styrke et bånd av tilknytning mellom partnerne. Dette vil også hjelpe alle de barna som har opplevd utrygghet når foreldrenes kommunikasjon er destruktiv. Familievern er i økende grad opptatt av å inkludere barna – og også hele familien i det terapeutiske tilbudet. God tilknytning er det sentrale for oss alle, fra fødsel til død. Derfor er det så viktig å tilby forståelse og verktøy som de kan gjenkjenne på en følelsesmessig måte. Først da er de fleste av oss i stand til å endre vår egen måte å samhandle med den andre på.

Samtalegrupper for barn

I Norge rammes ca. 25.000 barn under 18 år av foreldres skilsmisse eller samboende-brudd hvert år. Barns reaksjoner er svært forskjellige, avhengig av både barnet selv og omstendighetene før, under og ikke minst etter bruddet.

Et godt foreldresamarbeid er avgjørende for hvordan det går med barn etter samlivsbrudd. Dersom det i etterkant av brudd blir en langvarig foreldre-konflikt, viser forskning at det i seg selv kan ha negative følger for barna.

Hva slags tilbud finnes til barn og unge i denne situasjonen?

Både Barnekonvensjonen og Lov om barn og foreldre uttrykker barns rett til innflytelse og medvirkning i saker som angår dem. Når det gjelder barns ønsker blant annet om bosted og samvær, skal deres mening tillegges vekt med økende alder og modenhet. Barna kan få et tilbud om egne samtaler på familiekontoret både i forbindelse med meklinger og foreldresamarbeid. Det har vist seg at forholdsvis få foreldre benytter seg av dette tilbudet for sine barn. Dette er noe av bakgrunnen for at enkelte Familiekontor har opprettet egne tilbud om samtalegrupper som et alternativ for barna.

Metode/utvalg

Lillian Husby ansatt ved familievernkontoret i Sør-Trøndelag skrev i 2010 en masteroppgave. Målet i masteroppgaven var å utforske barn og unges erfaringer med å delta i slike samtalegrupper etter foreldres samlivsbrudd, og å finne ut hvilken betydning gruppedeltagelse hadde for dem. Det ble

gjennomført en kvalitativ undersøkelse basert på fokusgruppeintervju med to barnegrupper i alderen 9-11 år og 12-15 år. Barna hadde deltatt i samtalegrupper ved et familiekontor.

Resultat

Følgende hovedtema viste seg nyttige for barna:

- **Hjelp til å sette ord på vanskelige følelser og å si sin mening**

Gjennom deltagelse i samtalegruppen ble mange ulike følelser tematisert, som for eksempel sorg, sinne, savn. Mange snakket også om dårlig samvittighet. Hvis de uttrykte sin mening til den ene forelderens som de visste at den andre var uenig i, fikk de dårlig samvittighet. Det kunne medføre at de lot være å si noe.

”Før lå jeg i senga om kveldene og tenkte; hva skal jeg gjøre? Etter at jeg begynte i gruppa og fikk snakket om det, kunne jeg sove godt om kveldene”.

Jente 14 år.

Mange strevde med å si sin mening til foreldrene fordi de var redde for at foreldrene skulle bli sinte eller lei seg.

”Derfor holder jeg det inni meg”

Gutt 11 år.

Flere av barna i undersøkelsen ga uttrykk for at deltakelse i samtalegruppene hjalp dem med å sette ord på vanskelige følelser. Det var særlig knyttet til tiden før, under og etter bruddet og hvordan de hadde det nå. Barna kunne dele sine opplevelser og fritt si sin mening i gruppen. Det medførte at det ble lettere for dem å snakke med andre, både foreldre, venner, lærere osv.

”Bare det å få snakket om det gjør hverdagen mye lettere egentlig”.

Jente 15 år.

- **Økt forståelse og opplevelsesammenheng**

Mange vanskelige spørsmål ble tematisert, blant annet foreldrenes brudd og hvorfor de skilte seg. Spesielt de yngste barna hadde et stort behov for å snakke nettopp om dette fordi de hadde fått mindre informasjon fra foreldrene enn de eldste barna.

”Pappa flyttet ut dagen etter at jeg fikk vite det. Han kom med masse esker og sånn, det var liksom på film. Det synes jeg var skikkelig ille”.

Jente 15 år.

Vår erfaring er at mange foreldre er opptatt av å beskytte barna mot de vanskelige spørsmålene rundt et brudd, og avviser barnas mange ”hvor-

for”, eller gir dem for korte svar. De eldste barna er gjerne tydeligere i sine spørsmål til foreldrene. De får derfor lettere forklaringer på det som har skjedd, og kan bedre forstå noe av prosessen. I gruppene ble dette tematisert, og barna kunne lære av hverandres historier.

Fellesskapsfølelse

Det var spesielt ungdommene som gav uttrykk for at de satte pris på fellesskapet med de andre i gruppen. Det å vite at andre var i samme situasjon og at de kunne dele felles erfaringer, var betydningsfullt for dem.

”At vi fikk være sammen med andre i samme situasjon og forstå at vi ikke var alene i verden om den tingen. Vi kunne også løse det på andre måter enn den måten vi tenkte selv.”

Gutt 11 år.

Flere jenter fortalte at de snakker med venner om de vanskelige utfordringer enn det guttene sier at de gjør. Gutter har derfor færre muligheter til å bearbeide vanskelige tanker og følelser knyttet til foreldres samlivsbrudd. Det vil være ekstra viktig å oppfordre gutter til å delta i samtalegrupper for å kompensere for dette.

Konklusjon

Denne undersøkelsen har vist at det har betydning for barn og unge å delta i samtalegrupper etter foreldres samlivsbrudd. De får hjelp til å sette ord på vanskelige følelser, de greier bedre å si sin mening, og de opplever en følelse av sammenheng og forståelse i en vanskelig situasjon. Det kan se ut til at barna greier å håndtere tilværelsen sin og de dilemma de står i på en bedre måte etter deltagelse i grupper. Barna vektlegger også betydningen av et fellesskap med andre barn i samme situasjon. Et av barna i gruppen uttrykte det på følgende måte:

”Det har blitt bedre å være skilsmissebarn – stresset er blitt borte.”

Illustrasjonsbilde.

Arbeid med minoritetsetniske par og familier

Norge er et samfunn i stadig forandring, og dette avspeiler seg også i familievernets mange ulike møter med par, enkeltpersoner og familier. Det dukker opp folk fra alle nasjoner på de ulike kontorene, og dette utfordrer også oss. Hvordan møter vi mennesker med en annen bakgrunn enn oss selv, og hvordan kan vi sette oss selv i stand til å forstå på en best mulig måte?

KF-kontorene har gjennomført ulike tiltak for å møte utfordringene i minoritetsetniske saker.

I Rogaland har familievernkantorene en lang og god tradisjon med å ha felles faglige prosjekter og felles fagdager. Siden 2007 har de hatt fagdager der Islam har vært tema i samarbeid med Jan Opsal, dosent ved Misjonshøgskolen i Stavanger. Islam angår hele livet, Allah er én – muslimer så mangt, Ære og skam, Når troen deler familien og Ære og skam i meklingsituasjoner har vært temaer. Stavanger Bispedømmeråd og Bufetat, region vest har gitt økonomisk støtte til fagdage, og både kirkelige medarbeidere, Bufetat og kommunene er blitt invitert. Dette er blitt et møtested på tvers av ulike instanser og har bidratt til kjennskap og vennskap som er viktig for å få til gode samarbeidsrelasjoner.

I Hallingdal har familievernkantoret hatt undervisning i kommunens voksenopplæring for flyktninger. Her er det blitt orientert om familievernet, om den norske familien, om likestilling, rettigheter, plikter, om vold og om kjønnslemlesting, tvangsgifte, parterapi og mekling ved skilsmisse.

I Stavanger er kontoret engasjert i «Brobyggprosjektet», kompetanseheving i forhold til tvangsekteskap og helseskadelige tradisjoner. Samme kontor har et samarbeid med Uteseksjon i Stavanger kommune og avholder kvinnekvelder én gang i måneden med 20 til 50 utenlandske kvin-

ner. Dette er en selvhjelpgruppe som tar opp alt fra det å oppdra barn i et fremmed land til å forholde seg til nye og annerledes tradisjoner, væremåter og lovverk.

I Oslo har KF-kantoret hatt «Hva med oss kurs» for minoriteter. Dette er et inspirerende kurs for foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne og kronisk sykdom.

Går vi helt nord og øst i landet har Kirkeneskantoret flere ulike prosjekter på gang. En ansatt har sammen med en minoritetskvinne tatt utdanning i ICDP for minoriteter i 2011. I samarbeid med flyktningetjenesten har de i tillegg startet grupper for minoritetsfamilier. Her har de også fokusert på den russiske befolkningen, ettersom det i vår nordlige region er et stort innslag av russiske som har etablert seg. Kontoret har gjennomført en kompetanseheving for bedre å forstå den russiske kultur og tenkemåte og har hatt et samarbeidsprosjekt med en institusjon i Murmansk vedrørende dialog og gjensidig forståelse.

Flere kontor har deltatt i kompetanseheving arrangert av Bufdir vedrørende æresrelatert vold. Dette har også økt kompetansen rundt generelt arbeid med minoriteter. Mye av arbeidet og kompetanseoppbyggingen er i tett dialog med Bufetat og andre offentlige familievernkantor, og noe er kommet i gang etter behov det enkelte kontor har sett i sitt område.

Samarbeid med andre instanser

Stiftelsen Kirkens Familieverns arbeid finansieres i all hovedsak av Bufetat/Bufdir, men flere kontorer samarbeider også faglig og finansielt med andre instanser som kommuner, fylkeskommuner, kirken og frivillige organisasjoner.

Flere kontorer har mottatt midler fra kommuner og fylkeskommuner til kursvirksomhet. Dette gjelder blant annet Familievernkontoret Mosjøen som har avholdt Fortsatt Foreldre-kurs delvis finansiert av Vefsn kommune. Kontoret har også mottatt tilskudd fra Nordland Fylkeskommune til samtalegrupper for barn.

Familievernkontoret Christiania Torv – Oslo, Asker og Bærum har også mottatt kommunale midler ved at Bærum kommune har bidratt finansielt til samlivskurs og familierapi. Kontoret har i den forbindelse avholdt kursene Godt Samliv.

Ål Folkehøyskole for døve er drevet av Norges døveforbund, og de har kjøpt tjenester fra Familievernkontoret Hallingdal som jevnlig har holdt kurs for døve foreldre i grensesetting, foreldreveiledning og barns rettigheter. Kontoret har også holdt kurs i kommunikasjon for konfirmantfamilier i samarbeid med kirkene i Hallingdal. «Er vi på nett?» kalles prosjektet som har vært gjennomført for tredje år på rad. Konfliktløsning og familiesamarbeid har vært tema i 2011.

Familievernkontoret i Stavanger har hatt flere spennende prosjekter, blant annet Sør-Afrika-prosjektet. Dette er finansiert av innsamlede midler fra de ansatte, og prosjektet støtter blant annet en institusjon i Cape Town for voksne og barn med HIV/AIDS. Familievernkontoret i Stavanger har også un-

dervist akutt-avdelingen ved Stavanger Universitetssykehus i krisehåndtering fra narrativt perspektiv, og Universitetet har brukt ansatte ved kontoret som intervjuobjekter i forskning. Sammen med utestasjonen i Stavanger har familievernkontoret dessuten opprettet en gruppe for mødre fra ikke-vestlige land.

Også Familievernkontoret Øst-Finnmark har hatt fokus på det flerkulturelle ved å samarbeide med flyktningetjenesten i Sør-Varanger kommune i prosjektet International Child Development Program (ICDP) for minoriteter.

Alle stiftelsens kontorer har samarbeid med kommuner og foreninger, spesielt kan nevnes Familievernkontoret for Jæren og Dalane som sammen med Eigersund kommune har satt fokus på foreldrerollen og hjemmets betydning i kriminalitetsforebyggende arbeid. Familievernkontorene har også samarbeidet med Foreningen 2 Foreldre om tiltak for å dempe foreldrekonflikter, og de har hatt veiledning for sorggruppeledere i kommuner og kirke. Familievernkontoret Otta har dessuten utviklet ”In my shoes”, et samtaleverktøy til bruk i samtaler mellom terapeuter og barn.

Familieterapeuter lærer og utvikler ny praksis sammen

I perioden 2008-2010 ble det gjennomført et aksjonsforskningsprosjekt ved Familievernkontoret i Sør-Trøndelag, som munnet ut i en PhD-avhandling som Ottar Ness forsvarte ved Universitetet i Tilburg (Nederland) i november 2011.

Dette var et kvalitativt aksjonsforskningsprosjekt som fulgte fem kolleger ved familievernkontoret i deres læring av Johnella Birds terapeutiske tilnærming i parterapi. De lærte Birds tilnærming gjennom å lese hennes litteratur, se videoopptak av egen praksis, gruppediskusjoner, øvelser, deling av personlige refleksjoner, samt det å få feedback fra klienter på læringsprosessen. Fokuset i forskningsprosjektet var på erfaringene som ble gjort underveis i læringsprosessen.

Det å holde seg oppdaterte og inspirert i sin jobb som familieterapeut, handler ofte om nye tanker om læring og praksis. Å delta på workshops, konferanser og presentasjoner og å lese litteratur og bruke video, er vanlige måter for terapeuter å lære seg nye ideer og tilnærminger til praksis. Selv om slike nevnte måter kan inspirere og bidra til nye måter å møte klienter på, er terapeuter også svært opptatte av å møte klientene på en respektfull og kompetent måte. Dette forskningsprosjektet identifiserte tre hovedfunn for samarbeidsbaserte læringsprosesser der kolleger utvikler seg ved å lære sammen.

Disse funnene framhevet våre erfaringer fra gruppelæringen:
a) Samarbeidsbaserte læringsprosesser er nyttige for terapeuter

ters profesjonelle utvikling i deres daglige praksis.

b) Å lære nye tilnærminger sammen med kolleger hjelper terapeuter å holde seg oppdaterte og inspirerte i yrkesutøvelsen.

c) Å bruke videoopptak for selveiledning og gruppeveiledning, samt for å få tilbakemeldinger fra klienter, er veldig nyttig når terapeuter skal lære seg nye ideer og terapeutisk tilnærminger.

Dette forskningsprosjektet bidrar til å se viktigheten av å forske på og innenfor familievernkontorenes praksis. Familievernet møter hele befolkningen på ulike måter og er derfor en svært viktig arena for å forske på familier og familieliv, samt terapeutisk praksis.

Stiftelsen Kirkens Familievern (SKF) har nå etablert en arbeidsgruppe som skal bidra til å inspirere og hjelpe frem forsknings- og utviklingsarbeid i familievernfeltet. Som ideell aktør innen familievernet har derfor SKF muligheter til å initiere spennende forskningsprosjekter i fremtiden.

Link til denne PhD-avhandlingen: <http://www.taosinstitute.net/ottar-ness1>

Inn i ukjent farvann

Det er lørdag kveld 23. juli, og vi sitter i en bil på vei fra Sundvollen til Stavanger. Tre ungdommer og to foreldre – i det som nærmest må beskrives som «unntakstilstand». To av guttene våre har vært igjennom opplevelser som hele Norge etter hvert skjønner omfanget av - fysisk, men ikke psykisk.

To foreldre og lillesøster på 12 år har hatt timer i uvisse før vi endelig får vite – og møter ungdommer hvis beskrivelser ligner mest på episoder vi før bare har hørt fra borgerkriger.

Vi vet ikke helt hva vi føler og langt mindre hva vi bør gjøre. Mye går på refleks, og sterkest er kanskje behovet for å beskytte. Vi har snakket med helsepersonell på Sundvollen, men der var nok fokus mest på å roe ned, få oversikt og følge opp dem som trengte det mest. Så sitter jeg der mellom ungdommen da jeg får en telefon fra Anthony Hawke. Stemmen er rolig. Forespørselen er inviterende uten å være påtrengende. Budskapet blir oppfattet; «vi er her dersom dere trenger oss».

Saken blir diskutert i bilen. Ungdommen ønsker fred, tryggheten hjemme og distanse fra det hele. De er ikke klare for en samtale med det psykiske hjelpeapparatet. Vi er usikre på om foreldrene påvirker holdningen da begge generelt er skeptisk til «sykeliggjøring» enten det er fysisk eller psykisk, og tanken på å involvere et hjelpeapparat kjennes ikke naturlig. Men vi er usikre, alle sammen. Situasjonen er ny og vi frykter for følgeskader dersom vi takler dette «feil». Familien bestemmer seg for å sove på saken.

Neste morgen, etter lite og ingen søvn, tar mor og far en beslutning på vegne av familien. Alle skal møte psykolog, og så kan heller ungdommen bestemme i etterkant om de vil følge opp videre hver for seg. Det er et valg vi ikke skal angre på. Familievernkontoret ved Anne og Anthony tar vel imot oss samme dag. Igjen en ny situasjon for ungdommen som sliter med elementære ting som for mye innsyn/åpenhet fra vinduene til frem-

mede lyder. Det er godt både for dem og oss å få forklart hvorfor kroppene reagerer på denne måten. Godt er det også å starte på en runde der alle i familien får fortelle «sin» historie i alles påhør, forsiktig fulgt opp med spørsmål. I etterkant ser vi at dette har spart oss for mange repetisjoner og misforståelser. Som foreldre var det godt å få kunnskap om selve handlingsforløpet og tanker ungene hadde gjort seg. Samtidig som det gjorde godt å få sette ord på de følelsene du enda ikke hadde orket å kjenne etter selv. For lillesøster var det greit å høre guttenes egne historier, spesielt sammenlignet med alt annet hun hadde hørt på Sundvollen. Det har også gitt en åpenhet og forståelse mellom søsknene i etterkant. Hun ble ikke den som «ikke skjønner - for du var ikke der».

Så går vi fra Familievernkontoret med litt lettere steg. Det er ikke siste gang. Tvert imot er det starten på det vi anser som et trygt og nært forhold til et hjelpeapparat (personer langt mer enn «apparat») som har bistått oss gjennom en helt kritisk fase. Personer som har lyttet, vært tilgjengelig døgnet rundt og ikke minst utfordret oss med kritiske spørsmål. Spørsmål som har fått oss til å gå en runde eller to til før vi konkluderer og agerer.

Hvor veien går videre? Det vet vi ikke. Men vi vet at ungdommene våre og familien er på rett vei. Og skulle det likevel spore av underveis, ja så vet vi også hvor vi skal ringe. Det er mye styrke i slik kunnskap.

Med stor takk til Familievernkontoret i Stavanger, Cecilie Bjelland

En hilsen til Kirkens Familievern

Vi mennesker er samfunnets byggestener. Vi skaper samfunnet, vi gir det både ramme og innhold. De fleste av oss er heldige og tilhører en familie som dekker mange av våre behov. En velfungerende familie er et viktig bidrag til et stabilt, godt og trygt samfunn.

Derfor er det viktig at familier som trenger hjelp har tilgang til et profesjonelt nettverk som kan bidra til gode, stabile og velfungerende familieenheter. I Norge er vi så heldige at vi i mange år har hatt et lett tilgjengelig nettverk av familievernkontorer, både offentlige og ideelle, som dekker hele landet fra Kirkenes i nord til Egersund i sør.

22. juli ifjor opplevde Norge en katastrofe uten sidestykke i norsk etterkrigstid. Mange ble rammet. Altfor mange mistet familiemedlemmer, og enda flere er berørt ved det som skjedde med noen som stod dem nær. På nytt ble vi minnet om at "no man is an island". Når ulykken rammer ett familiemedlem, når én i familien dør, rammes hele familien. Derfor er det viktig at det finnes institusjoner og mennesker som er villig til å dele byrdene med familier i sorg og savn. Rapporter forteller om familievernkontorer rundt om i landet som stod klare til å yte den nødvendige støtten til etterlatte og berørte fra 22. juli-massakren. Jeg vet at flere familievernkontorer også har vært aktivt engasjert i krisebearbeiding i tiden som har fulgt. Dette er bare ett av mange områder hvor familievernkontorene har gjort en innsats i 2011.

I mange år har ideelle aktører spilt en viktig rolle i utvikling og gjennomføring av nødvendige samfunnstjenester i

Norge. Mange av de omsorgstjenester vi i dag tar for gitt, ble startet av ideelle aktører. Dette gjelder også familievern. Fortsatt trenger vi ideelle aktører som et supplement til det offentlige tilbud. Det er viktig at myndighetene legger til rette for forutsigbarhet og gode rammer for de ideelle aktørene i deres arbeid.

Det er en stor glede for meg å hilse Stiftelsen Kirkens Familievern og alle dens ansatte. Takk for det viktige arbeidet dere gjør til beste for hele samfunnet!

Knut Vollebæk, tidl. utenriksminister

Ledelse og struktur

Styret i Stiftelsen er Stiftelsens øverste organ. Det er utarbeidet delegasjonsreglement hvor delegert myndighet til direktør i stiftelsen og daglig ledere ved familievernkontorene er beskrevet.

Stiftelsesstyret som er valgt for perioden 2011 – 2013 består av: Styreleder Johan Arnt Wenaas, nestleder Inger Johanne Wremer, Helge S. Gaard, Kjell Petter Lura, Geir Dager, Arnhild Bakken og Jorunn Ur. Varamedlemmer er: Guro Kristin Hellgren, Liv. Asdahl Solberg, Stein Ovesen. Leder i 2011 har vært Johan Arnt Wenaas med nestleder Inger Johanne Wremer.

Direktør i stiftelsen er Benita Christensen. Daglig ledere ved familievernkontoret i Kirkenes er Ellen Rygh, i Mosjøen Jorhild Biering Strand, Trondheim Stig Winsnes, Haugesund Kari Netland Simonsen, Stavanger Anthony Hawke, Egersund Jon Aarsland, Hallingdal og Ringerike Liv A.Solberg, Øvre Telemark Gunnar Ofte, Oslo Morten Elgin, Otta Geir Vik, Follo Tor-Andre Ribe-Andersen.

Hvert familievernkontor har i dag tilknyttet en ressursgruppe som skal være et lokalt bindeledd mellom familievernkontoret og lokalsamfunnet. Ressursgruppene er rådgivende organ og har ingen selvstendig avgjørelsesmyndighet i saker som gjelder familievernkontorets virksomhet og organisering.

Øverst fra venstre; Guro Kristin Hellgren, Stein Ovesen, Geir Dager, Arnhild Bakken, Kjell Petter Lura, Liv A. Solberg, Jorunn Ur, Styreleder Johan Arnt Wenaas, Direktør Benita Christensen, Helge S. Gaard . Inger Johanne Wremer var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Årsberetning 2011

Art av virksomheten

Stiftelsen Kirkens Familievern er en stiftelse for de kirkelige familievernkontorene. Stiftelsen er opprettet ved en fusjonering av 14 stiftelser med medlemskap i Interesseorganisasjonen Kirkens Familievern og sekretariatet til Interesseorganisasjonen.

Stiftelsens formål er å yte hjelp til familier, par og enkeltpersoner der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien, eller som ønsker å forebygge slike vansker knyttet til samliv og samhandling. Stiftelsen skal gjennom sin virksomhet styrke familie, ekteskap, foreldreskap, samliv og ensliges stilling i kirke og samfunn.

Stiftelsen Kirkens Familievern er en selvstendig diakonal institusjon innen Den norske kirke.

Virksomheten har en kristen diakonal forankring og profil, og skal hjelpe klienter ut fra deres forutsetninger uansett sosial status, livsførsel, legning, religiøs tro eller politisk overbevisning.

Stiftelsen Kirkens Familievern består ved utgangen av 2011 av 12 familievernkontor som ligger i henholdsvis Kirkenes, Mosjøen, Trondheim, Haugesund, Stavanger,

Egersund, Øvre Telemark, Hallingdal, Ringerike, Otta, Follo og Oslo. Det er en liten sentral administrasjon i Oslo.

Stiftelsen er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Virke.

Styret ønsker å rette en takk til alle medarbeidere, ressursgruppemedlemmer og samarbeidspartnere for innsatsen i 2011.

Tilleggsforklaringer til årsregnskapet

I 2011 ble alle avdelingskontor sine regnskaper samlet i ett regnskapsfirma. Det har vært utfordrende prosess å samle 15 regnskap inn i et samlet regnskap. På sikt er det stor tro på at dette vil føre til bedre økonomistyring for Stiftelsen og bedret økonomiforståelse i møte med Bufetat. Styret mener det fremlagte regnskap representerer et rettvise bilde av Stiftelsens resultat og stilling.

Redegjørelse for fremtidig utvikling

Stiftelsen har i 2011 i stor grad møtt de økonomiske målene som ble satt for året. Vi ønsker i 2012 å fortsatt kunne tilby våre tjenester i den samme grad som tidligere, samt at driften kan drives økonomisk forsvarlig.

Finansiell risiko

Stiftelsen mottar i sin hovedsak driftstilskudd fra Bufetat og er avhengig av dette samarbeidet for å kunne yte tjenestene. Det ble i 2011 tatt inn pensjonsforpliktelser i Stiftelsens regnskap, noe de enkelte stiftelsene ikke hadde før fusjoneringen. Da det i driftsavtalen med Bufetat fremkommer at Bufetat dekker alle pensjonsutgifter, utgjør ikke denne pensjonsforpliktelsen noen risiko i forhold til spørsmålet om forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Fortsatt drift

Selskapet har en grunnkapital på kr 2 078 006. Ordinær egenkapital er på kr – 10.005.058 Ordinær egenkapital som vist til over, inkluderer en pensjonsforpliktelse stor kr. 22.024.400.

Styret er av den oppfatning at gjennom en driftsavtale hvor Bufetat er ansvarlige for de ansattes pensjonsforpliktelser, tilsier forutsetningen for at fortsatt drift er til stede.

Resultatdiponeringer

Stiftelsen overskudd føres til ”dekning av fremførbart udekket tap”.

Arbeidsmiljø

Det har vært et sykefravær i 2011 på 6.5%, inkludert 8 langtidssykmeldinger.

Stiftelsen anser arbeidsmiljøet i bedriften som tilfredsstillende og har ikke iverksatt spesielle tiltak på dette området i 2011. Det har ikke vært skader eller ulykker i løpet av 2011.

Likestilling

Stiftelsen har ved årets utgang ansatt 124 medarbeidere, 27% menn og 73%kvinner.

Stiftelsens styre består av 3 kvinner og 4 menn.

Ledergruppen består av 5 kvinner og 7 menn.

Det er ikke iverksatt tiltak knyttet til likestilling.

Ytre miljø

Stiftelsen Kirkens Familievern har ingen virksomhet som påvirker det ytre miljø.

Oslo, 28.03.2012

Statistikk

Her presenteres statistikk over virksomheten til Stiftelsen Kirkens Familievern i 2011. Til stiftelsen hører 12 familievernkontor fordelt over hele landet. Familiekontorene tilbyr tjenester rettet mot par, familier og enkeltpersoner som opplever utfordringer i nære relasjoner.

Det tilbys samtaler og mekling. Det drives også med en del utadrettet virksomhet om familierelaterte tema rettet mot publikum og hjelpeapparat. Her vises statistikk over samtaler, meklinger og utadrettet arbeid som utføres ved disse kontorene. Tallene på kliniske saker, meklinger og utadrettet arbeid er hentet fra familiekontorenes statistikk program FADO. Dette er felles program for de statlige kontorene og kontorene tilhørende Stiftelsen Kirkens Familievern.

Kliniske saker og meklinger

Det er ulike grunner til at folk tar kontakt med familievernkontorene. En skiller mellom kliniske samtaler og meklinger. Samtaler tilbys når det oppleves vansker, konflikter eller kriser i familien. Mekling tilbys gifte og samboere som skal separeres/flytte fra hverandre. Dessuten foreldre som har bodd fra hverandre en tid og som vil forbedre samarbeid vedrørende foreldreansvar, bosted og samvær for felles barn.

I 2011 hadde familievernkontorene i KF til sammen 12250 kliniske saker/meklinger. Av disse var 66 % kliniske saker (8127) og 34 % (4123) meklinger.

I tabellen nedenfor følger oversikt fra det enkelte kontor:

	Saker	Meklinger	Totalt
Sør-Varanger	287 (77%)	86 (23%)	373
Mosjøen	347 (75%)	118 (25%)	465
Sør-Trøndelag	1632 (64%)	899 (36%)	2531
Otta	379 (82%)	85 (12%)	464
Stavanger	1152 (61%)	722 (39%)	1874
Jæren og Dalane	465 (64%)	262 (36%)	727
Haugalandet	590 (58%)	419 (42%)	1009
Øvre Telemark	226 (57%)	171 (43%)	397
Hallingdal	217 (79%)	56 (21%)	273
Ringerike	418 (69%)	188 (31%)	606
Christiania	1512 (67%)	745 (33%)	2257
Follo	902 (71%)	372 (29%)	1274
Totalt	8127 (66%)	4123(34%)	12250

Johan Arnt Wenaas
(sign)

Jorun Ur (sign)

Helge S. Gaard
(sign)

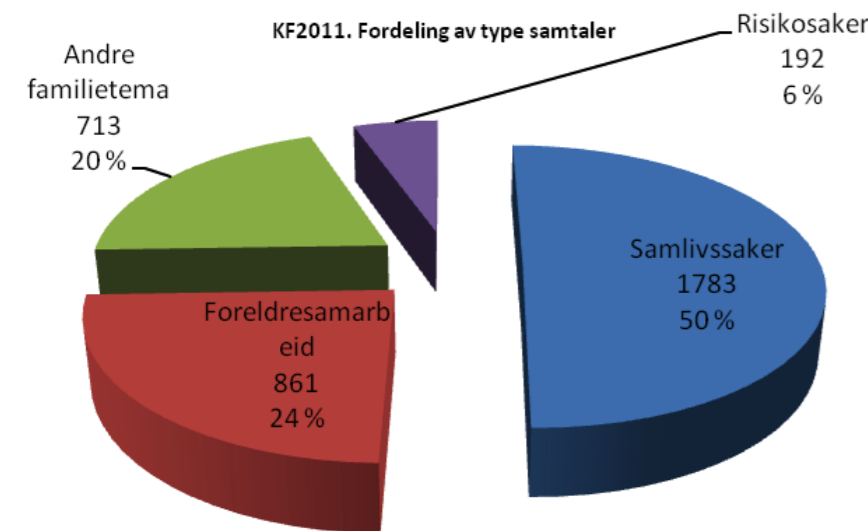

Kjell Petter Lura
(sign)

Geir Dager
(sign)

Arnhild Bakken
(sign)

Stein Ovesen
(sign)

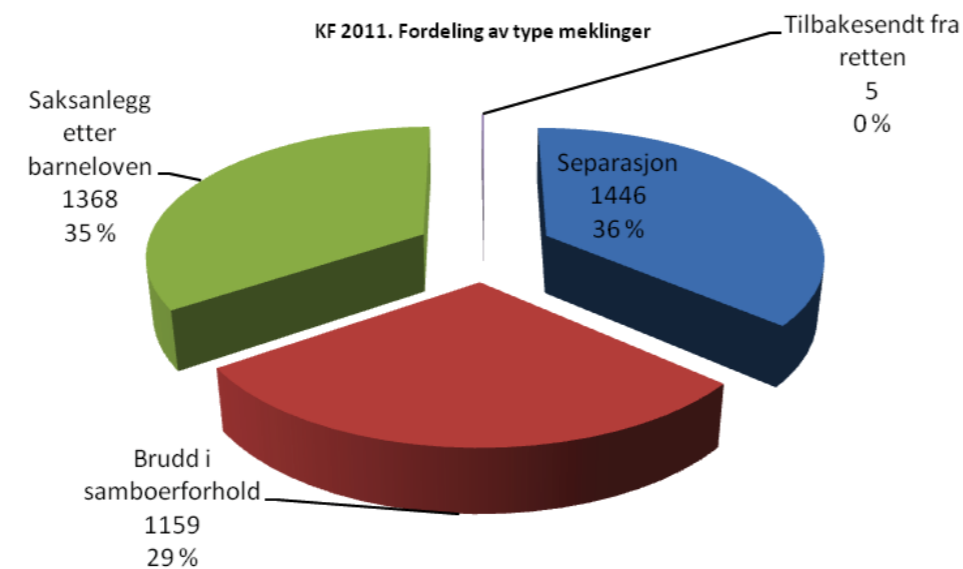

Benita Christensen
Daglig leder (sign)

Ulike typer kliniske samtaler

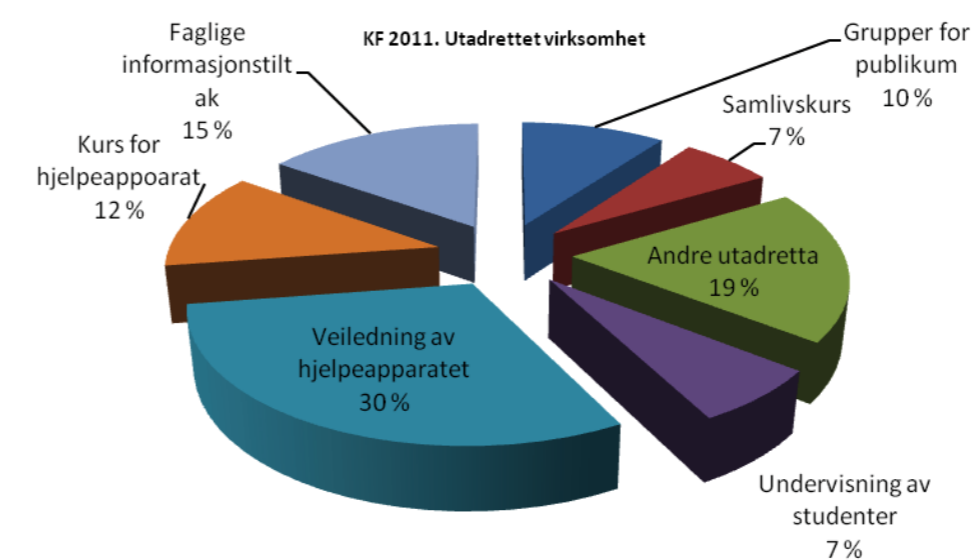
Når folk tilbys samtaler ved familiekontoret skiller det mellom ulike typer samtaler avhengig av samtalen tema. Det er fire hovedkategorier: samlivssaker, foreldresamarbeid, andre familietemasaker og risikosaker. I 2011 fordelte nye saker i prosent og antall seg som figuren nedenfor viser. Det var flest samtaler der samlivssaker (50%) (1783 saker) var tema. Deretter følger foreldresamarbeid (24%) (861 saker), andre familietema (20%) (713 saker) og risikosaker (6%) (192 saker).

Samtaler knyttet til samlivssaker dreier seg om parforhold og samliv. Om forventninger, kommunikasjon, konflikter og konflikthåndtering, mestring av hendelser, glede og begeistring med mer. Foreldresamarbeid dreier seg om foreldre, samarbeid og samværsavtaler, stefamilier og utfordringer mm. Andre familietema kan være knyttet til generasjonskonflikter, mestring av ulike hendelser og situasjoner mm. Risikosaker er saker knyttet til vold, rus og overgrep. Tallet for registrering av risikosaker er sannsynligvis fortsatt for lavt grunnet ufullstendig registrering i FADO.

Ulike typer meklinger

Mekling dreier seg om foreldre og felles barn, og disses behov for ordninger vedrørende foreldresansvar, bosted og samvær. Det mekles etter Lov om ekteskap og Lov om barn og foreldre. Mekling er obligatoriske samtaler som gifte eller samboende foreldre med felles barn under 16 år er pålagt å gjennomføre. Avtalen foreldrene kommer fram til legger vekt på hva som vil være best ordning for barnet. En skiller mellom ulike type meklingsamtaler: separasjon, brudd i samboerforhold, saksframlegg etter barneloven og tilbakesendt fra retten. I 2011 fordelte meklingstypene av nye saker (i tall og prosent) seg slik som figuren over viser.

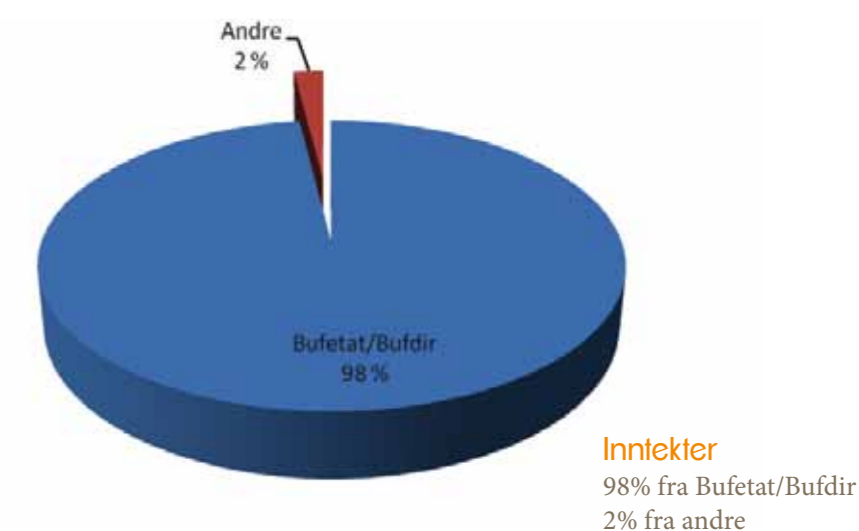
Utadretta arbeid

Familiekontorene i Stiftelsen Kirkens Familievern driver ulike typer utadrettet arbeid rettet mot publikum og hjelpeapparat. Til sammen var det 355 ulike tiltak. Figuren viser fordelinga av de ulike typene tiltak i prosent for 2011.

Generell kommentar.

Vedlagte statistikk er en total oversikt, og dokumenterer ikke forskjell i sakstyper mellom store (Stavanger og Sør Trøndelag), mellomstore og små kontor. En tendens er at store kontor har et større antall foreldresamarbeidssaker sammenliknet med mindre kontor.

- Tallet på «sendt tilbake fra retten» i foreldresamarbeidssakene fanger ikke opp det forbedrede samarbeid som generelt er etablert mellom familievernkontorene og aktuell tingrett i disse sakene. Dette blir heller ikke registrert godt nok i FADO.

- Det økende antall samtaler med barn som finner sted i mekling/foreldresamarbeidssakene er heller ikke nevnt i vedlagte statistikk.
 - Det samme gjelder det betydelige antall kortere telefonsamtaler mellom bruker og familierapeut som foregår før, under og etter gjennomføring av de konkrete par, foreldre og familiesamtalene.
 - Viktig er det også å framheve variasjon og mangfold når det gjelder den betydelige utadrettede virksomhet som kontorene driver.
- Det samme gjelder kontorenes medie-deltagelse vedrørende aktuelle familietema i samfunnsdebatten.

